

Студент 3 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ЕТАПИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА

Анотація. Проаналізовано етапи економічного аналізу. Подано характеристику кожному з етапів. Зроблено висновки щодо значення економічного аналізу в діяльності підприємства з метою максимізації прибутку.

Аннотация. Проанализированы этапы экономического анализа. Дана характеристика каждому этапу. Сделаны выводы относительно значения экономического анализа в деятельности предприятия с целью максимизации прибыли.

Annotation. The stages of economic analysis have been studied. The characteristic of each stage has been given. Conclusions about the value of economic analysis in the enterprise activity to maximize profits have been drawn.

Ключові слова: економічний аналіз, етапи, прибуток, виробництво, економіка, підприємство, діяльність.

У сучасних умовах розвитку економіки України економічний аналіз та етапи його проведення займають важливе місце в веденні підприємницької діяльності. Саме вони забезпечують упорядкування виробництва, визначення та усунення слабих місць підприємства для отримання максимального прибутку від діяльності.

Дане питання висвітлювалось у роботах таких вчених, як: Болюх М. А., Бурчевський В. З., Савицька В. Г., Купалова Г. І.

Метою даної статті є розгляд, узагальнення знань щодо етапів проведення економічного аналізу на підприємстві.

На думку Савицької В. Г., економічний аналіз складається з етапів, у яких відбуваються такі дії:

1. Уточнюють об'єкти, мету і завдання аналізу, складають план аналітичної роботи.
2. Розробляють систему синтетичних і аналітичних показників, за допомогою яких характеризують об'єкт аналізу.
3. Збирають і готують для аналізу необхідну інформацію (перевіряють її точність, приводять до зіставного вигляду тощо).
4. Порівнюють фактичні результати господарювання з показниками плану досліджуваного періоду, з фактичними даними минулих періодів, з показниками провідних підприємств, із середніми по галузі тощо.
5. Вивчають фактори і визначають їхній вплив на результати діяльності підприємства.
6. Виявляють невикористані і перспективні резерви підвищення ефективності виробництва.
7. Оцінюють результати господарювання з урахуванням дії різноманітних факторів і виявлених невикористаних резервів, розробляють заходи для використання їх [1].

Учені Болюх М. А., Бурчевський В. З. розглядають три етапи економічного аналізу, до яких відносяться:

Підготовчий етап:

1. Розробка плану та програми аналітичної роботи.
2. Вибір і визначення загального стану об'єкта аналізу.
3. Формування цілей та завдань аналізу і напрямів використання його результатів.
4. Розробка системи синтетичних та аналітичних показників, за допомогою яких характеризується об'єкт аналізу.
5. Розподіл роботи між аналітиками.
6. Розробка макетів і форм аналітичних таблиць, графіків, схем.
7. Перевірка достовірності джерел інформації та вивчення матеріалів попередніх обстежень.
8. Визначення конкретних виконавців та розподіл обов'язків між ними, а також інші організаційні питання.

Основний етап:

1. Збирання та опрацювання необхідної інформації.
2. Перевірка повноти й вірогідності звітних даних, проведення арифметичного, логічного і балансового зведення показників.
3. Визначення загальних відхилень величини показників виконання завдань від базових величин.
4. Виявлення взаємодіючих факторів і обчислення їхнього впливу на зміну величини показників.
5. Виявлення зайвих витрат і невикористаних можливостей (перспективних резервів) підвищення ефективності виробництва.

Завершальний етап:

1. Проведення підсумкової оцінки діяльності та узагальнення результатів аналізу.
2. Розробка висновків і пропозицій щодо прийняття належних управлінських рішень за результатами аналізу, відповідно до його цілей і завдань. Розробка організаційно-технічних заходів щодо усунення недоліків, підвищення

ефективності використання виявлених резервів (за виконанням заходів слід встановити дійовий повсякденний контроль).

3. Підготовка розпорядчих актів, призначення осіб, відповідальних за виконання прийнятих рішень [2].

Купалова Г. І. також розглядає економічний аналіз у трьох етапах:

а) підготовчий етап, який ставить за мету створення сприятливих умов для раціональної організації аналітичного дослідження;

б) основний етап, що призначений для реалізації розроблених плану, програми, методик, способів аналізу шляхом статистичної обробки, зведення, групування та вивчення даних про хід і результати господарювання;

в) заключний етап. На основі економічного аналізу необхідно підготувати висновки і розробити пропозиції щодо поліпшення фінансово-економічної діяльності об'єкта аналізу, наприклад, підприємства чи організації. За необхідності слід дати рекомендації щодо уточнення його фінансової та виробничої політики. Для розробки цих питань рекомендується використовувати закони України та підзаконні акти [3].

Етапи проведення економічного аналізу мають дуже велике значення, оскільки впливають на ефективність управління підприємством. Поки що не створено ефективної системи управління підприємством, що спричинено дією низки факторів. Серед них, у першу чергу, слід виділити неефективність фінансового управління та управління витратами виробництва. Тому нині необхідно переходити до управління фінансами на основі аналізу фінансово-економічного стану з урахуванням постановки стратегічних цілей діяльності підприємства, адекватних ринковим умовам, та до пошуку шляхів їх досягнення. Метою аналізу роботи підприємства є узагальнення отриманих результатів аналітичної оцінки діяльності підприємства, виявлення недоліків у роботі підприємства, надання висновків та рекомендацій за результатами проведеного економічного аналізу. Управлінська діяльність у цьому випадку базується на сукупності навичок, сформованих на базі наукових знань, володінні методами, методиками і процедурами аналізу. Всі ці умови може виконати лише правильно побудована система етапів проведення та узагальнення аналізованої економічної інформації, завдяки якій будь-яке підприємство може аналізувати свою діяльність та вдосконалювати її.

Наук. керівн. Іваніско В. В.

Література: 1. Економічний аналіз : навч. посіб. / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток та ін. ; за ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2003. – 556 с. 2. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства : підручник / Г. В. Савицька. – 5-те вид., пер. і доп. – К. : Основа, 2007. 3. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. / Г. І. Купалова. – К. : Знання, 2008. – 639 с. 4. Бородулін А. Н. Теорія економічного аналізу / А. Н. Бородулін, В. Н. Кузнецов, М. В. Мельник. – 1-ше вид. – К., 2008. – 148 с.